

De vakbonden hebben het begrepen - Luc Van der Kelen

Auteur: Luc Van der Kelen

do 14/11/2013 - 09:44 Luc Van der Kelen **De twee grootste vakbonden van het land mengen zich in het debat over de fiscaliteit. Ze organiseerden er een volwaardige studiedag over in een opvallende openheid van geest. Ook Open VLD'er Luk Van Biesen, fiscaal specialist van zijn partij, zat mee in de vele panels van experts en politici op dit syndicale colloquium. En hij sprak de vakbonden niet naar de mond...**

De fiscaliteit is een thema van liberalen en andere adepten van belastingvermindering en de minimale staat. Vakbonden hoor je doorgaans enkel als het erom gaat de opbrengst van die belastingen uit te besteden. Maar nu zal fiscaliteit een van de thema's worden van de komende kiescampagne, als het al niet het belangrijkste thema wordt. Daarvan zal afhangen hoeveel geld er nog overblijft voor een herverdeling van de welvaart.

Er bestond intern bij de bonden wel wat twijfel of men zich in deze meestal "rechtse" thematiek moest smijten, maar de strategen binnen de bonden hebben begrepen dat ook het sociaal beleid voor de rest van het decennium in 2014 zal afhangen van wat er aan middelen beschikbaar is. En dan is het best al mee aan tafel te zitten, als de budgetten moeten worden vastgelegd.

Hoewel er nog geen eensgezindheid is over de hoogte van de loonhandicap van de Belgische bedrijven, zijn ook de vakbondsleiders ervan overtuigd dat de fiscale en sociale lasten op de arbeid moeten dalen, als we de werkgelegenheid willen handhaven en als de werkende mensen nog een behoorlijk deel van hun loon willen overhouden. Er ging toch een licht rumoer door de zaal, toen een expert van de FOD Financiën duidelijk maakte dat modale

lonen in ons land al zeer snel in de hoogste marginale schijf belanden. Welke regering ook de macht komt, dat het noodzakelijk is om zuurstof te geven aan de ondernemingen, wordt nu algemeen onderschreven.

De tijd lijkt "rijp"

Dat vakbonden en andere organisaties van het middenveld, zij die zich bezig houden met armoedebestrijding, aanwezig zijn in het debat over de hervorming van de fiscaliteit, is logisch. Meer dan ooit staat het sociale element in ons economisch Rijnland-model onder druk van een neokapitalistische rechterzijde, die de klassieke liberalen al lang langs rechts is gepasseerd. In de media zijn het ook de economen, financiers, beleggers, industriëlen à la Huts en Van Eetvelt die de toon zetten. Het lijkt wel of het verzamelde patronaat een gezamenlijke strategie heeft afgesproken, nu de tijd "rijp" is om de herverdelers terug te dringen, de overheid kleiner te maken en de winsten op te drijven.

Daartegenover zijn de klassieke vakbondsrecepten verzwakt. Ook vakorganisaties moeten nu hun leden en de burgers overtuigen met valabele argumenten, niet langer met warmbloedige slogans zoals men die in het Waalse syndicalisme af en toe nog te horen krijgt. Beleid moet een hart hebben voor de mensen, maar het moet ook met verstand worden gevoerd, eerder dan met emotie.

Niet meer, maar beter

De headline voor het vakbondscolloquium over fiscaliteit zegt duidelijk waar de vakbonden naartoe willen. "Niet meer, maar beter belasten". Het zou een slogan kunnen zijn voor de kiescampagne. Wie de referaten van de deskundigen heeft gehoord, heeft zwart op wit kunnen vaststellen aan de hand van de cijfers dat de fiscaliteit in ons land, maar hier niet alleen, noch eerlijk, noch transparant, noch efficiënt is.

In de loop der decennia heeft de Belgische wetgever een belastingsysteem opgebouwd, waar niemand nog een touw kan vastknopen. Het is een toppunt van gebrek aan efficiëntie: eerst belasten we iedereen te veel, en vervolgens maken we uitzonderingen voor ieder die voldoende politieke steun kan vinden. De sukkelaars zijn uiteraard zij, die geen belangengroep hebben die op de politiek kan wegen.

Groter bord?

Het uitgangspunt van Rudy De Leeuw voor het toekomstig fiscaal beleid, is correct: er moet een "globale fiscaliteit" worden opgebouwd, een "global tax on web" waarbij alle inkomens bekeken worden en op een gelijkwaardige manier worden belast naargelang de draagkracht waarover ze beschikken. Dus inkomens uit roerende en immobiele activiteiten net zo goed als inkomens uit arbeid.

Eerst een verschuiving van de belastingen, weg van de arbeid, meer in de richting van kapitaal, vermogen en ecologie, en vervolgens een vermindering, zonder dat het budget opnieuw in gevaar komt, dat is waarover meer en meer een consensus groeit binnen de samenleving. Ook de aanbevelingen van de Europese Commissie gaan trouwens in die richting.

Ook dit begrijpen de vakbondsleiders: een fiscale druk van meer dan 53 à 54 percent zoals vandaag zou best onder de maximale grens van 50 % worden gebracht. Dat kan natuurlijk op twee manieren: het verlagen van belastingen of ... het vergroten van het globale bord van middelen, waarop inkomsten kunnen worden geheven. Bij de bonden hoor je meer het tweede dan het eerste, bij de meeste politici is het andersom.

Met dank aan Duitsland?

De algemene principes mogen dan meer en meer instemming krijgen, daarom zal er niet minder hard worden gevochten om de beschikbare centjes. De sociale uitgaven en de dienstverlening aan de burger van de overheid, zijn het noodzakelijke tegengewicht van een ideologie van belastingverlaging en het terugdringen van de overheid. Wie denkt dat voorstellen als dit — we halen één percent weg bij iedereen met een vermogen van één miljoen — een wonderoplossing zullen brengen, maakt een inschattingsfout. Mensen zijn bijzonder creatief als het gaat om het vermijden van belastingen, op een legale manier.

Een beleid van lagere belastingen op arbeid en vermindering van het overheidsbeslag, rekt vooral op nieuwe economische groei. Het helpt als het geld overbloediger binnenstroomt. Daarvoor is uiteraard een relancebeleid noodzakelijk. Of dat er vanuit Europa zal komen, en in welke mate, zal mee afhangen van het programma van de nieuwe Duitse coalitie. Nu de socialisten hun intrede maken in de Duitse regering, kan dat accentverschillen brengen: minder austeriteit, meer investeringen in de economie.

In welke richting zal de fiscaliteit evolueren na de verkiezingen?

- ze wordt gelijkverdeeld tussen alle inkomens
- ze heft minder op arbeid, meer op kapitaal en consumptie
- ze voert lagere tarieven in, maar ook minder aftrekmogelijkheden.

Een zaak staat vast: het fiscale huishouden wordt straks grondig dooreengeschud.